

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2015. gada 13. marts)

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par saskaņotajiem patēriņa cenu indeksiem un Padomes Regulas (EK) Nr. 2494/95 atcelšanu

(CON/2015/10)

(2015/C 175/02)

Ievads un juridiskais pamats

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2014. gada 17. decembrī saņēma Eiropas Parlamenta lūgumu sniegt atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par saskaņotajiem patēriņa cenu indeksiem (SPCI) ⁽¹⁾ (turpmāk tekstā – “ierosinātā regula”). Ar šo tiesību aktu tikt atcelta un aizstāta Padomes Regula (EK) Nr. 2494/95 ⁽²⁾. 2015. gada 26. janvārī notika Eiropas Savienības Padomes apspriešanās ar ECB par šo priekšlikumu.

ECB kompetence sniegt atzinumu pamatojas uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 4. punktu un 282. panta 5. punktu. Ierosinātā regula ir ECB kompetences jomā, jo ECB ir galvenais SPCI statistikas lietotājs. Saskaņotie patēriņa cenu indeksi ir svarīgi rādītāji monetārās politikas kontekstā. Tiem ir izšķiroša nozīme ECB primārā mērķa – cenu stabilitātes uzturēšanas euro zonā ⁽³⁾ – sasniegšanā, jo lēmumu pieņemšana par stabilu monetāro politiku ir atkarīga no uzticamas un kvalitatīvas SPCI statistikas. Tie arī palīdz veikt Eurosistēmas uzdevumu izpildi finanšu tirgus stabilitātes jomā ⁽⁴⁾.

ECB Padome saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu ir pieņēmusi šo atzinumu.

1. Vispārīgi apsvērumi

ECB atbalsta Eiropas Komisijas (*Eurostat*) centienus pārskatīt un modernizēt Savienības tiesisko regulējumu par SPCI statistikas apkopošanu.

2. Apspriešanās ar ECB un tās iesaistīšana sagatavošanas un īstenošanas darbā

2.1. Ņemot vērā ECB konsekventu ieguldījumu SPCI regulējumā un augstas kvalitātes SPCI statistikas svarīgumu stabilai monetārajai politikai un it īpaši ECB galvenajam mērķim – cenu stabilitātei, ar ECB jāturpina konsultēties par turpmākiem šī regulējuma grozījumiem ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ COM(2014) 724 galīgā redakcija.

⁽²⁾ Padomes 1995. gada 23. oktobra Regula (EK) Nr. 2494/95 par saskaņotajiem patēriņa cenu indeksiem (OV L 257, 27.10.1995., 1. lpp.).

⁽³⁾ Sk. Līguma 127. panta 1. punktu un Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu (turpmāk tekstā – “ECBS Statūti”) 2. panta pirmo teikumu.

⁽⁴⁾ Sk. Līguma 127. panta 2. punktu un 127. panta 5. punktu saistībā ar Līguma 139. panta 2. punkta c) apakšpunktu un ECBS Statūtu 3.1. panta pirmo ievilkumu un 3.3. pantu saistībā ar 42.1. pantu.

⁽⁵⁾ Sk. Regulas (EK) Nr. 2494/95 5. panta 3. punktu, saskaņā ar kuru Komisijai jālūdz ECB sniegt atzinumu par pasākumiem, ko tā ierosina iesniegt Eiropas Statistikas sistēmas komitejā.

2.2. Saskaņā ar Līguma 127. panta 4. punktu un 282. panta 5. punktu ar ECB it īpaši jāapspriežas par jebkādiem ieviešanas un deleģētajiem aktiem, kurus Komisija var pieņemt, pamatojoties uz pārskatīto SPCI tiesisko regulējumu⁽¹⁾. Apspriešanās pienākums un labums no apspriešanās ar ECB tika uzsvērts Eiropas Kopienu Tiesas spriedumā lietā Komisija/ECB⁽²⁾.

2.3. Atbilstoši Regulas (EK) Nr. 2494/95⁽³⁾ pašreizējiem noteikumiem un neraugoties uz sadarbību tiesību aktu sagatavošanā, ierosinātās regulas 2. apsvērumā jāatspoguļo ECB pilnvaras sniegt konsultācijas par ieviešanu un par saskaņā ar ierosināto regulu pieņemtajiem deleģētajiem aktiem.

3. Deleģēto un īstenošanas aktu izmantošana

3.1. Attiecībā uz Komisijas tiesībām pieņemt deleģētos aktus, pamatojoties uz Līguma 290. pantu, ECB uzskata, ka robežvērtība, kuru nepārsniedzot dalībvalstīm nav jāsniedz saskaņoto indeksu apakšindeksi, un tādu apakšindeksu saraksts, kuri dalībvalstīm nav jāgatavo⁽⁴⁾, ir ierosinātās regulas būtiskie elementi. Tie ir pamatelementi stabili un saskaņotu patēriņa cenu indeksu nodrošināšanai. Šo parametru izmaiņas tieši ietekmē indeksu segumu un stabilitāti. Tie būtiski ietekmē indeksu kvalitāti un ticamību. Tāpēc ECB uzskata, ka deleģētie akti nav piemērots juridisks instruments, ko izmantot, lai ieviestu šos SPCI regulējuma pamatelementus noteicošos noteikumus. Šiem aspektiem jābūt atrisinātiem un noteiktiem ierosinātajā regulā. ECB ierosina iekļaut 5. panta 6. un 7. punktā labi iedibinātas robežvērtības – 1/1 000 īpatsvaru no kopējiem izdevumiem, ko ietver SPCI, un attiecīgi 1/100 īpašnieka apdzīvotā mājokļa cenu indeksiem un mājokļu cenu indeksiem.

3.2. ECB atbalsta ierosināto 5. panta 1. punktu saistībā ar 2. panta q) punktu par informācijas vākšanu par "administratīvi regulējamām cenām" kā daļu no "pamatinformācijas", kas jāziņo ar atsauci uz SPCI (un SPCI pie nemainīgas nodokļu likmes). ECB uzrauga to cenu izmaiņas, kuras tieši nosaka vai kuras lielā ziņā ietekmē valdība (centrālā, reģionālā vai lokālā līmeņa valdība, tostarp valsts regulatori), kā arī šo izmaiņu ietekmi uz kopējo SPCI. Patiesi, šī informācija ir ļoti noderīga inflācijas izmaiņu analīzei. Tomēr, lai klasificētu cenas kā administratīvi regulējamās vai neregulējamās, pilnībā vai daļēji administratīvi regulējamās, nepieciešami turpmāki norādījumi. Šī klasifikācija bieži ir neviennozīmīga. Attiecībā uz indeksiem, kas atsaucas uz administratīvi regulējamām cenām vai izsēdās tās, ECB atbalstītu Komisijas sniegtos norādījumus, kas nodrošinātu šo jēdzienu saskaņotu definīciju un to piemērošanu tādā īstenošanas aktā, kas pieņemts saskaņā ar ierosinātās regulas 4. panta 4. punktu.

4. Metodoloģijas jautājumi

4.1. ECB piekrīt Komisijai, ka jaunais tiesiskais regulējums kvalitātes un saskaņotības nodrošināšanas ziņā nedrīkst atpaukt no pašreizējām prasībām saskaņoto indeksu apkopošanā. Pēdējo divdesmit gadu laikā kopš Regulas (EK) Nr. 2494/95 gūtie sasniegumi jāuztur un, ja iespējams, jāpastiprina.

4.2. Ar ierosinātās regulas 4. panta 2. punkta b) apakšpunktu tiek ieviesta plašāka sistemātisko atšķirību norma starp īpašnieka apdzīvotā mājokļa cenu indeksu (IAMC indekss) un mājokļu cenu indeksu (MCI) viena gada laikā, kas var rasties atšķirību dēļ no ierosinātās regulas jēdzieniem vai metodēm. Lai arī Komisijas Regulā (ES) Nr. 93/2013⁽⁵⁾

(1) Sk., piem., Eiropas Centrālās bankas 2007. gada 15. februāra atzinuma pēc Eiropas Savienības Padomes lūguma par astoņiem priekšlikumiem, ar ko attiecībā uz Komisijai piešķirtajām ieviešanas pilnvarām groza Direktīvas 2006/49/EK, 2006/48/EK, 2005/60/EK, 2004/109/EK, 2004/39/EK, 2003/71/EK, 2003/6/EK un 2002/87/EK (CON/2007/4), (2007/C 39/01) (OV C 39, 23.2.2007., 1. lpp.), 1.3. punktu; Eiropas Centrālās bankas 2012. gada 19. oktobra atzinuma par priekšlikumu Komisijas Regulai, ar ko attiecībā uz nemainīgas nodokļu likmes saskaņoto patēriņa cenu indeksu ieviešanu groza Regulu (EK) Nr. 2214/96 par saskaņotajiem patēriņa cenu indeksiem (SPCI): SPCI apakšindeksu pārsūtīšana un izplatīšana, un priekšlikumu Komisijas regulai, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā attiecībā uz īpašnieka apdzīvotā mājokļa cenu indeksu noteikšanu piemērot Padomes Regulu (EK) Nr. 2494/95 par saskaņotajiem patēriņa cenu indeksiem (CON/2012/77) (2013/C 73/03) (OV C 73, 13.3.2013., 5. lpp.) 2. punktu.

(2) 2003. gada 10. jūlija spriedums lietā C-11/00 *Eiropas Kopienu Komisija pret Eiropas Centrālo banku* [2003] ECR 2003, I-7147, it īpaši 110. un 111. punkts. Tiesa noteica, ka pienākums apspriesties ar ECB par ierosinātiem Savienības aktiem ir domāts, lai "būtībā nodrošinātu, ka likumdevējs pieņem aktu tikai tad, kad uzklūst iestāde, kas tās specifisko uzdevumu Kopienā attiecīgajā nozarē dēļ un sava augstā lietpratības līmeņa dēļ, ir īpaši piemērota efektīvai lomai paredzamajā likumdošanas procesā".

(3) Sk. Regulas (EK) Nr. 2494/95 5. panta 3. punktu.

(4) Sk. ierosinātās regulas 5. panta 6. un 7. punktu.

(5) Komisijas 2013. gada 1. februāra Regula (ES) Nr. 93/2013, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā attiecībā uz īpašnieka apdzīvotā mājokļa cenu indeksu noteikšanu piemērot Padomes Regulu (EK) Nr. 2494/95 par saskaņotajiem patēriņa cenu indeksiem (OV L 33, 2.2.2013., 14. lpp.).

par šo jautājumu nekas nav teikts, ECB stingri iesaka piemērot 0,1 procentpunktu standartu, ko izmanto SPCI apakšindeksu salīdzināmības novērtēšanai. To varētu panākt, svītrojot ierosinātās regulas 4. panta 2. punkta b) apakšpunktu un izslēdzot ierobežojumu no 4. panta 2. punkta a) apakšpunkta piemērošanas jomas. Salīdzināmības prasību pavājināšana pasliktinātu ĪAMC un MCI indeksus.

- 4.3. Apakšindeksu sagatavošanai laika intervālos, kas ir retāki nekā ierosinātajā regulā noteiktie, joprojām nepieciešams iepriekšējs Komisijas (*Eurostat*) apstiprinājums. Pašlaik tas ir nodrošināts ar Regulas (EK) Nr. 2494/95 8. panta 2. punktu ⁽¹⁾. Tādai pašai prasībai jābūt atspoguļotai ierosinātās regulas 6. panta 3. punktā, kā arī īstenošanas regulā.

Attiecībā uz grozījumiem, kurus ECB iesaka veikt ierosinātajā regulā, konkrēti redakcionāli priekšlikumi kopā ar paskaidrojumiem ir izklāstīti tehniskajā darba dokumentā.

Frankfurtē pie Mainas, 2015. gada 13. martā

ECB prezidents

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Cenu apkopšanas biežumam jābūt reize mēnesī. Ja retāka apkopšana neliedz tāda SPCI sagatavošanu, kas atbilst 4. pantā minētajām salīdzināmības prasībām, Komisija (*Eurostat*) var atļaut izņēmumus no ikmēneša apkopšanas. Ar šo punktu netiek aizliegta biežāka cenu apkopšana.